

Số đặc biệt

KỶ NIỆM 30 NĂM NGÀY GIẢI PHÓNG THỦ ĐÔ

VÀI NÉT VỀ CÔNG TÁC ĐIỀU TRA CƠ BẢN
VÀ NGHIÊN CỨU KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ THỦ ĐÔ HÀ NỘI

Nguyễn Đức Ngữ
Viện KTTV

HỌC HIỆN Nghị quyết số 08 của Bộ Chính trị về thủ đô Hà Nội, ngành Khí tượng thủy văn đã có đề án phục vụ KTTV đối với Hà Nội. Bản đề án nêu ra 6 nội dung phục vụ chủ yếu sau đây :

1. Phục vụ, theo dõi sát và thông báo, dự báo kịp thời các cơn bão có khả năng ảnh hưởng đến khu vực Hà Nội. Cảnh báo và dự báo sát mức nước lũ nhất là mực nước đỉnh lũ tại một số điểm quy định trên sông Hồng và sông Đuống, phát hiện sớm khả năng lũ, lụt cục bộ do các sông suối nhỏ gây ra.

2. Phục vụ tốt công tác lập quy hoạch và kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội bằng việc tăng cường công tác điều tra, khảo sát các yếu tố khí tượng thủy văn, thu thập và tính toán số liệu, phân tích, biên soạn tài liệu về đặc điểm chế độ khí hậu, thủy văn, đánh giá điều kiện và tài nguyên thiên nhiên về KTTV.

3. Phục vụ phát triển nông nghiệp theo hướng của Đảng về thành phố Hà Nội là đẩy mạnh thâm canh, tăng năng suất cây trồng và vật nuôi, tăng khối lượng nông sản, hàng hóa phục vụ nhu cầu tiêu dùng và xuất khẩu, trên cơ sở phân tích điều kiện khí hậu nông nghiệp của các vùng, phân vùng khí hậu nông nghiệp, xác

định cơ cấu giống, cây trồng và thời vụ thích hợp với các vùng khí hậu nông nghiệp, đẩy mạnh công tác thông báo và dự báo khí tượng nông nghiệp phục vụ việc đưa tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp và chỉ đạo sản xuất.

4. Phục vụ phát triển công nghiệp chủ yếu bằng việc cung cấp các thông tin tư liệu KTTV cho thiết kế, thi công các công trình công nghiệp (nhà máy, xí nghiệp, liên hiệp công nghiệp ...), cho việc quản lý, chỉ đạo sản xuất, chế biến sản phẩm, bảo quản máy móc, thiết bị kỹ thuật, sản phẩm và an toàn lao động.

5. Phục vụ giao thông, vận tải bằng cách đáp ứng kịp thời các loại thông tin KTTV nhằm đảm bảo an toàn cho các hoạt động giao thông đường không, đường thủy, bến cảng và khai thác tốt các khả năng và phương tiện giao thông; cung cấp tư liệu phục vụ thiết kế, thi công và quản lý các công trình cầu, đường ...

6. Phục vụ sinh hoạt đời sống, các hoạt động văn hóa, thể thao, nghỉ ngơi, du lịch ... trên cơ sở cung cấp tư liệu, kết quả nghiên cứu KTTV phục vụ thiết kế xây dựng nhà ở, các công trình công cộng, cung cấp thông tin dự báo KTTV cho việc tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao ... ngoài trời, các cuộc tham quan, du lịch và đón khách quốc tế ..., điều tra khảo sát và kiểm soát nhiệm bản môi trường.

Theo các phương hướng và nội dung trên, trong thời gian qua, ngành KTTV đã triển khai được một số công việc đáng kể và đã thu được những kết quả bước đầu. Ngoài việc bảo đảm cung cấp kịp thời các thông báo, dự báo thời tiết hạn ngắn, hạn vừa và hạn dài phục vụ phòng chống thiên tai và sinh hoạt hàng ngày của nhân dân thủ đô, chúng ta đã tổ chức phục vụ dự báo theo yêu cầu chuyên dùng của các ngành nông nghiệp, công nghiệp, xây dựng, giao thông vận tải, văn hóa ... Có thể nêu lên một vài việc như ra thông báo và dự báo KTTV và khí tượng nông nghiệp phục vụ chỉ đạo thời vụ, điều hòa nguồn nước cho vành đai lương thực, thực phẩm ngoại thành, làm dự báo thời tiết phục vụ sản xuất giấy của nhà máy giấy Trúc Bạch, phục vụ thi công công trình cầu Thăng Long, Lăng Bác Hồ, Viện Bảo tàng Hồ Chí Minh, nhà thuyền Hồ Tây v.v. .

Về công tác điều tra cơ bản và nghiên cứu, chúng ta đã tiến hành khảo sát khí hậu, thủy văn Hà nội từ 1982, đến nay vẫn đang tiếp tục nhằm phục vụ việc lập các bản đồ khí hậu, thủy văn của Hà nội, và việc phân vùng khí hậu, thủy văn Hà nội trên bản đồ tỷ lệ xích lớn (1 : 100 000). Ta đã cung cấp kết quả nghiên cứu, tính toán cường độ mưa, phục vụ việc xây dựng hệ thống thoát nước mưa trong thành phố, kết quả tính tải trọng gió trên các công trình xây dựng, điều kiện khí tượng nông nghiệp của một số loại rau, bước đầu đánh giá tài nguyên khí hậu nông nghiệp Hà nội. Công tác khảo sát khí hậu và đánh giá tài nguyên khí hậu nông nghiệp đã được ghi vào chương trình điều tra cơ bản Hà nội do Ủy ban khoa học và kỹ thuật Hà nội chủ trì. Công tác đo đạc nhiệm bản không khí và nước ở khu vực Hà nội đang được tiến hành nhằm đánh giá tình trạng nhiệm bản môi trường và chuẩn bị cho việc nghiên cứu sau này. Việc biên soạn tài liệu khí hậu Hà nội nhằm phục vụ các ngành kinh tế quốc dân, quốc phòng và đời sống, các ngành văn hóa, khoa học kỹ thuật và đông đảo nhân dân thủ đô Hà nội, nhân dân trong nước và khách quốc tế cũng đang được tiến hành khẩn trương.

Để phục vụ nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội của thủ đô Hà Nội, trong những năm tới, cần tiếp tục đẩy mạnh công tác điều tra, khảo sát và nghiên cứu khoa học theo phương hướng và nội dung của bản đề án. Trong vài năm tới cần hướng vào giải quyết những nhiệm vụ sau :

1. Phân vùng khí hậu, thủy văn, khí hậu nông nghiệp, trên cơ sở đó đánh giá điều kiện và tài nguyên khí hậu, tài nguyên nước và tài nguyên khí hậu nông nghiệp của các vùng, kiến nghị phương hướng khai thác sử dụng những tài nguyên ấy.

2. Nghiên cứu điều kiện khí tượng nông nghiệp của các cây trồng chính ở Hà Nội, chú trọng những cây có giá trị kinh tế cao, có tỷ trọng lớn trong kinh tế nông nghiệp của Hà Nội và các cây cho nông sản xuất khẩu.

3. Xác định cơ cấu cây trồng, mùa vụ phù hợp với điều kiện khí hậu nông nghiệp ở từng vùng, góp phần xác định cơ cấu kinh tế và quy hoạch huyện.

4. Xúc tiến nghiên cứu và triển khai công tác dự báo khí tượng nông nghiệp về các thời kỳ phát triển, dự báo năng suất và sản lượng, dự báo sâu bệnh để phục vụ tốt cho việc chỉ đạo sản xuất, đưa tiến bộ khoa học kỹ thuật vào nông nghiệp.

5. Tiếp tục thực hiện các đề tài nghiên cứu về khí hậu, thủy văn đô thị, và những đề tài nghiên cứu phục vụ chuyên ngành.

Song song với những nhiệm vụ trên đây, cần chuẩn bị cơ sở vật chất kỹ thuật (xây dựng trạm trại thí nghiệm, phương tiện đo đạc, khảo sát, phương pháp nghiên cứu ...) để có thể triển khai những đề tài nghiên cứu có tính chất lâu dài hơn như tiêu khí hậu đồng ruộng, tiêu khí hậu chuồng trại, diễn biến lòng sông Hồng, kiểm soát nhiễm bẩn môi trường v.v. //.